

Handläggare: Karin Johansson
Telefon: 08-508 05 097

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2013-06-13

Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 325-576/2013

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från Kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Eva-Lotta Jonsson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden angående remiss av Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, dnr 325-576/2013. Remisstiden sträcker sig till den 30 juni 2013.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de förändringar som föreslås i riktlinjerna utifrån förändringar i lagstiftning, domar och uttalande från JO samt de förbättringsområden som framkommit i socialtjänstinspektörernas rapporter vid granskning av ekonomiskt bistånd.

Bilagor

Förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd,
dnr 325-576/2013.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för Individ- och familjeomsorg.

Bakgrund

Gällande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd beslutades av kommunfullmäktige 2010-05-24. Riktlinjerna innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och utgår från gällande lagstiftning, rättspraxis och beslut om tillämpningar i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i arbetet och säkerställa likvärdig handläggning och bedömning i staden.

Nuvarande översyn och förslag till revidering av riktlinjer grundar sig på förändringar i lagstiftning och omvärlden, aktuella domar och uttalanden från Justitieombudsmannen (JO) samt resultat av socialtjänstinspektörernas granskningar.

Sammanfattning av remissen

Förslaget till reviderade riktlinjer innebär förtydliganden och uppdateringar av nu gällande riktlinjer. Strukturen och kapitelindelningen har ändrats för att på ett mer pedagogiskt sätt skapa en enhetlig struktur utifrån handlägningsprocessens olika delar från ansökan till beslut. De föreslagna förändringarna innebär i korthet följande;

Handlägningsprocessen

I socialtjänstinspektörernas granskning av ekonomiskt bistånd under 2011 och 2012 framkom att det långsiktiga sociala arbetet med inriktning på att den enskilde ska bli självförsörjande fick stå tillbaka för uppgiften att pröva rätten till bistånd. Vid granskningarna konstaterades också brister vad gäller individuella bedömningar, brister i utredningar och arbetsplaner samt uppföljning. I förslaget till riktlinjer har därför ett kapitel lagts till som beskriver handlägningsprocessen på ett tydligare sätt. Betydelsen av att matcha rätt insats mot den sökandes individuella behov har lyfts fram.

Delaktighet

I socialtjänstinspektörernas rapport framgick att den enskilde inte gavs möjlighet till delaktighet i utredningen och planering av insatser i tillräckligt hög utsträckning. Individens rätt till delaktighet har därför förtydligats och i det fall

den sökandes uppfattning skiljer sig från förvaltningens bedömning av insatser ska detta dokumenteras. Det är av stor betydelse att den enskilde själv är aktiv i sin planering för att kunna försörja sig på egen hand. Socialtjänstens ansvar är att ge stöd, vägledning och följa upp arbetsplanen tillsammans med den enskilde.

Lagstiftning, föreskrifter och domar

Riktlinjerna har anpassats efter förändringar i lagstiftningen, socialstyrelsens föreskrifter, aktuella domar och uttalanden från Justitieombudsmannen som tillkommit senare än 2010-05-24. Det gäller bland annat rutiner för hembesök, kontoutdrag, regler för egna företagare, etableringsreformen för flyktingar.

Med anledning av uttalanden från JO har förtydliganden gjorts att hembesök inte får ske rutinmässigt utan måste motiveras utifrån varje sökandes individuella ansökan och situation. Syftet med hembesök är i huvudsak att utreda om den sökande har en rimlig kostnad i förhållande till sitt boende samt att ta reda på hur hushållssammansättningen ser ut. Hembesök måste dock alltid ske med respekt utifrån den enskildes integritet.

Lex Sarah

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om Lex Sarah i socialtjänstlagen. Detta har lagts till i riktlinjerna.

Olika grupper förutsättningar för rätt till bistånd

Förtydliganden har gjorts när det gäller företagare där en anpassning gjorts till socialstyrelsens skrivningar samt för EU-medborgare där de tidigare riktlinjerna uppfattades som otydliga.

Barnperspektivet förtydligas

I hushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas och konsekvenserna för barnen övervägas innan beslut fattas. Föräldrarna ska göras delaktiga i analysen av barnets bästa och det ska tydligt framgå av dokumentationen hur överväganden och ställningstaganden har gjorts.

Prostitution

Riktlinjerna har kompletterats med ett avsnitt när det gäller att särskilt uppmärksamma personer där det förekommer prostitution.

Boende och hushållstyper

Förtydliganden har gjorts i de delar som gäller bostad, boende och hushållstyper då detta har uppfattats som otydligt i nuvarande riktlinjer.

Bredbandskostnader

Utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget för 2013 har riktlinjerna kompletterats med att kostnader för bredband ska beviljas till familjer med barn som går i skolan och som har denna kostnad.

Spelberoende

I riktlinjerna har avsnittet om spelberoende förtydligats och stämts av mot stadens riktlinjer för missbruk. Det är landstingets ansvar att ge vård och behandling till personer med spelmissbruk.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de förändringar som föreslås i riktlinjerna utifrån förändringar i lagstiftning, domar och uttalande från JO samt de förbättringsområden som framkommit i socialtjänstinspektörernas rapporter vid granskning av ekonomiskt bistånd. De föreslagna riktlinjerna ger ett bra stöd i handläggning av ekonomiskt bistånd. Därutöver är det av stor betydelse att kunskap om socialt arbete ligger till grund för den samlade bedömningen utifrån den enskildes och familjers situation och behov.

Förvaltningen vill framföra några synpunkter i förslaget till nya riktlinjer.

Struktur i akten – förvaring av inkomna handlingar

Vid handläggning av ekonomiskt bistånd är det mycket underlag och verifikationer som ligger till grund för bedömning av ekonomiskt bistånd. Det är därför av stor betydelse att det tydligt framgår hur handlingar ska förvaras och vad som ska sparas respektive kan slängas.

Stöd till självförsörjning

Den enskilde ska erbjudas relevanta insatser med målsättning att kunna försörja sig på egen hand. Insatser ska tillhandahållas för att rehabilitera icke arbetslösa personer och för att stärka personers anställningsbarhet och återgång till arbetsmarknaden. Av riktlinjerna framgår att vid arbetsträning inom exempelvis barn- och äldreomsorg ska det göras en bedömning om arbetsträningen är lämplig utifrån kvalitetskraven i verksamheten. Förvaltningen anser att det bör vara ansvarig chef vid verksamheten som genom intervjuer bedömer om den enskilde är lämplig för arbetsträning inom verksamheten.

Våld i nära relationer

Under avsnittet "Våld i nära relationer" är det av betydelse att texten i större utsträckning skrivs utifrån ett könsneutralt perspektiv med utgångspunkt från våld i nära relationer och inte utifrån mäns våld mot kvinnor.
